

¿Imataq Cheqaq Kaq? - Tawa Yupayniyuq

Ama llakikuchunchu Sonqoykiqa

Jeff Pippenger

2023-09-09

Millerita historiapa qallariyninpi, 1798 watapi, Daniel qillqapi Ulai mayu musquy kichasqa karqan; chaymi yachay yapayta paqarichirqa, iskay laya yupaychaqkunata pruebananpaq, rikuchinanpaqpas. Ulai musquyqa Diospa llaqtantinpaq ukhupi willakuyta rikuchin, Apocalipsis qillqapa iskayniyuq, kimsayuk kapitulonkunaq qanchis iglesiankunapi rikuchisqa hina. 1798 watapi qallarisqa profétic historiapa tukukuyninpi, Exeter camp meeting nisqapi, agosto killapa 12–17 punchawkuna, 1844 watapi, Chawpi Tuta Qapariy willakuy kichasqa karqan, Judá ayllumanta León makinta pakasqa cheqaq kaymanta anchuchiptin; chaymi yachay yapayta paqarichirqa, iskay laya yupaychaqkunata pruebananpaq, rikuchinanpaqpas.

1989 watapi, Daniel qillqapi chunka hukniyuq t'aqapi, tawa chunka versículopi nisqaman hina, ñawpaq Unión Soviética nisqapa sutinwan riqsisqa llaqtakuna papadowan Estados Unidoswan atipasqa chinkachisqa karqanku, chaymi Daniel qillqapi Hiddekel Mayu rikch'aynin kichasqa karqa, yachaypa yapakuyninta paqarichispa, iskay rikch'ay yupaychaqkunata pruebananpaq, rikuchinampaqwan. Hiddekel rikch'ayqa Diospa llaqtanpa awqankunapa hawa mensaje-ninmi, Apocalipsis qillqapi qanchis sellokunawan rikuchisqa hina. Chay profético historiapa tukukuyninpi, 1989 watapi qallarisqamanta, 2023 watapa julio killapa qhipa iskay semanakunapi qallarispa, Judá ayllupa Leónnin Chawpi Tuta Qapariypa mensaje-ninta kichayta qallarín, makinta pakasqa cheqaqmanta anchuchispa; chaymi yachaypa yapakuyninta paqarichin, Diospa llaqtan ukhupi iskay rikch'ay yupaychaqkunata pruebaspa, qhipaman sut'inchanka.

Juan qhelqap catorce kaj t'aqaypa ñawpaq versículonpi, Cristoqa discipulonkuna-ta kallpanchan sonqonkuta ama llakichisqa kanankupaq.

Ama llakikuchunchu sonqoykichikqa: Diospi creenqankichik, noqapipas creenqankichik. Juan 14:1.

Mana aswan pachakunapi Cristo hap'isqa karqan; chaymantataq pisi tiempollapi chakatapi wañuchisqa, pampasqa, hinaspa kawsarimusqa karqan. Taytaman wicharisqa qhipamanqa, kutimorqa discipulonkuna-man.

Hinaptin rimashaqtinkupis, Jesus kikinmi paykunapa chawpintapi sayarirqa, hinaspa paykunata nirqa: Qankunaman hawka kay kachun. Ichaqa paykuna mancharisqa, musphachisqa kaspankun, huk espirituta rikushankuta yuyarirqanku. Hinaspa paykunata nirqa: ¿Imaraykutaq qankuna turbakunkichik? ¿Imaraykutaq sonqoykichikpi yuyaykuna hatarimun? Lucas 24:36–38.

Huk ñiqin llakikuyqa huk allinchay siq'ipi rikurin, Diospa llaqtan ñawpaqpi rikuchisqa cheqaqta qunqapukuptin. Discipulokunaqa qunqarqanku imatachus Jesusqa paykunata nirqa, manaraq huk semanapas hunt'akuchkaptin, manchakuywan llakikuyninkuta cruzpa sasachakuyninpi

rikuchikuptinku. Chay ñiqin llakikuy qhepanta hamun suyay pacha, chunka sipaskunapa parabolampi chayqa kasarakuy rantinpa mana kayninwan rikuchisqa. Jesusqa sut'inmi discipulokunata nirqan Taytanman rishasqanta, ichaqa kutimunqapunin. Ñawpaqmanta yachachisqan, discipulokunaman qusqan yachayninpa, mana hark'arqachu sasachakuywan atipasqa kanankuta. Chunka sipaskunapa parabolampa contexto-ninpi, sasachakuyqa maypin runapa carácter-nin rikuchikun, ichaqa manam chaypi wiñachisqachu. Jesusqa discipulokunata akllarqan hinaspa churarqan, hinaspa chay cheqaqtapas sasachakuy manaraq chayamuchkaptinmi paykunata nirqan.

Qankunaqa mana ñoqata akllawarqankichischu, aswanpas ñoqan qankunata akllarqani, hinallataq churarqani, riyichis hinaspa ruruykichis apamuychispaq, ruruykichistaq qhipananpaq; chayhinaqa sutiypi Taytaman imatapas mañakunkichis chayta pay qankunaman qosunaykipaq. Juan 15:16.

Ichaqa akllasqa karqanku chaypas, mana hark'arqachu paykunata chay sasa p'unchawwan atipasqa kanankupaq.

“Runa kayninpa rikuchikunmi huk sasachakuywan. Chawpi tuta tukuy sunquwan willakusqa simi rimarispa: ‘Qhawariychik, qasaraq hamunña; lloqsiychik tinkuq’, nisqanpi, puñusqa sipaskuna rikcharirqanku puñuyninkumanta, chaypitaq rikurirqan mayqenkuna chay ruwaypaq wakichisqa kasqankuta. Iskay chunkaqpas mana yuyasqallamanta hap'isqa karqanku, ichaqa huknin wakichisqa karqan chay mana suyasqa sasachakuyqa, huknintaq mana ima wakichiyniyuq kasqanpi tarikusqa karqan. Runa kayninpa rikuchikunmi imakuna kaqninrayku. Sasachakuykunaqa runa kayninpa cheqaq kasqanta rikuchin. Huk usqhaylla, mana suyasqa llakikuy, wañuyman chinkachikuy, utaq sasachakuy; huk mana yuyasqa unquy utaq ñak'ariy; imapas alma-ta wañuywan uya uyapi churaykuq, chaymi runa kayninpa ukhupi cheqaq kasqanta rikuchinqa. Sut'ita rikuchisqa kanqa Diospa siminpa nisqan kunapi cheqaq iñiy kasqanta utaq mana kasqanta. Sut'ita rikuchisqa kanqallataq almaqa munakuyninwan kallpachasqa kasqanta utaq mana kasqanta, mecheruwan kуска waqaychanapi aceite kasqanta utaq mana kasqanta.”

“Sasachakuy pacha llapamanmi hamun. ¿Imaynataq purichkanchik Diospa pruebananwan hinaspa qhawarisqanwan? ¿Mecheronchikkuna wañunkuchu? utaq ¿kachkanchikraqchu paykunata rawrachispa? ¿Sapa ima mana yuyasqa sasachakuyqa wakichisqachu kachkanchik, paywan t'inkisqa kasqanchikrayku, payqa graciawan cheqaq kaywan hunt'asqa kasqanrayku? Pichqa yuyaysapa sipaskunaqa mana atirqankuchu pichqa mana yuyaysapa sipaskunaman karakterninkuta qonaykuta. Karakterqa sapankanchikmanta ruwasqa kanan.” Review and Herald, October 17, 1895.

Jesucristopa revelasqanmanta, Apocalipsis qelqepaq ñawpaq versículonkunaqpi riqsichisqa kaq, iglesiapaq qhepa waqyay willakuymín, chaymanta qhepaman pacha llapa kay pachapaqpas. Chay revelasqaqa kicharisqan kanan tiempoq tukukuyninmanta manaraq, Judá ayllumanta León nisqaq ruwasqanwan; paymi Apocalipsis capítulo pichqapi riqsichisqa kashan, sellasqa librota kicharinanpaq sapallan añaychasqa kasqanrayku.

Huk kurakunkunamanta hukninmi niwarqa: Ama waqaychu; qhawariy, Juda ayllumanta León, Davidpa Saphin, atiparqan librota kicharinanpaq, hinaspataq qanchis sellonkuna paskanapaq. Apocalipsis 5:5.

Judá ayllumanta Leónqa hinallataq “Davidpa saphin” kachkan, hinallataq payqa “Davidpa churin” kachkan, hinallataq Davidpa Señorninmi kachkan. Judá ayllumanta Leónwan rikuchisqa t’inkisqaqa reqsichin Judá ayllumanta Leónqa huk cheqaqta sellaspa utaq kicharispaqa, ñawpaqpi rimarisqaqa kamachiyninta llamk’achispa chayta ruwananta; chay kamachiyqa huk imapa tukukuyninta reqsichin chay imapa qallariyninmanta, Jesús “Davidpa saphin” hina rikuchisqa kasqanman hina. Maypachachus huk cheqaq kayqa pacha tukukuypi kicharisqa kachkan, chaypacham huk pichay ruway qallarín, Daniel chunka iskayniyuqpi rikuchisqa hina.

“Judá ayllumanta Leónmi liwruyta kicharirqan, hinaspa Juanmanmi kay qhipa p’unchaykunapi ima kananpaq kasqanmanta revelacionta qorqan. Danielqa paypa rak’isqanpi sayarqan testimoniunta apananpaq, chayqa tukuyta pacha chayamuqtinkama sellasqa karqan, ñawpaq angelpa willakuynin kay pachaman willasqa kananpaq. Kay imakunaqa mana tukukuq ancha ancha chaninniyoqmi kay qhipa p’unchaykunapi, ichaqa ‘askha runakunan pichasqa kanqaku, yuracchasqa kanqaku, pruebaypi churaykusqa kanqaku,’ ‘millay runakunaqa millayta ruwanqaku: hinaspa mana mayqen millay runapas entiendeyta atinqachu.” Manuscript Releases, volumen 18, 14, 15.

Jesúspa ruwasqan, Judá ayllumanta León hina, mana tukukuq ancha chaninniyoqmi; ichaqa “mana mayqin” “millay runakunaqa hamk’a” ruwasqanta utaq kichasqa willakuynintaqa entiendenqachu.

Hinaspanmi, Daniel: simi nisqakunaqa wisq’asqa, sellosqapas kanqa tukukuypa pacha chayamunankama. Achkha runakunan pichasqa kanqaku, yuracchasqa, pruebanawanpas yachasqa; ichaqa mana allin runakunaqa mana allinta ruwaspa qhepaman purinqaku: mana mayqin mana allin runapas entiendenqachu; ichaqa yuyaysapa runakunaqa entiendenqaku. Daniel 12:9, 10.

Pruebaq ruwayqa kimsa puriykunawan rikuchisqa kachkan: “pichasqa, yuracchasqa, hinaspa suyasqa.” Kay kimsa puriykunaqa “wiñay allin willakuy” nisqapa kimsa puriykunanta rikuchin, chayqa ñawpaq angelpa willakuyninpi kay hinam rikuchisqa kachkan: Diosta manchakuy (pichasqa), payman hatunchayta qoy (yuracchasqa), paypa taripay p’unchaynin hamusqanrayku (suyasqa). Chay kimsa puriykunaqa “cheqaq kay” kanku, imaynachus hebreo simipi alfabeto nisqapa ñawpaq qillqan, chunka kimsayoq qillqan, hinaspa qhipa qillqanwan rikuchisqa kachkan; hinaspa chay qillqakuna chay ordenpi huñusqa kaptinqa, hebreo simipi “cheqaq kay” nisqa rimay ruwasqa kan.

Chay kimsa puriykunaqa “ñan” kanku; Diospa ñanninqa, Asaf nisqanman hina Salmos 77:13-pi, santuario ukhunpi kashan, maypichus kancha pampapi huchasapa runa yawar jich’akusqanwan llimp’ichisqa kachkan. Chaymanta qhipaman chay yawarqa Santo Lugarman apasqa kachkan, chaymi santificaciónta rikuchin, mayqinchus “yuraqyachisqa kay” ruwaynin kachkan.

Hinaspa kuraqkunamanta huknin kutichiwashpa nirqan: ¿Pitaq kaykuna yurac p’achawan pachallisqa? ¿Maymantataq hamunku? Ñoqataq payman nirqani: Taytáy, qam yachanki.

Hinaspa pay niwarqan: Kaykunaqa hatun ñak'ariymanta lloqsimuqkuna kanku, p'achankutapas mayllakunku, hinaspa Ovejapa yawarninwan yuracman tukuchirqanku. Apocalipsis 7:13, 14.

Hina huchasapa, ch'aninchasqa hinaspa santuyaqchasqa runaqa chaymantapuni wakichisqa kachkan "pruebayman" yaykunanpaq, chay juicio Santísimo Lugarwan rikuchisqapi. Jesúsqa "ñanmi", "cheqaqmi" hinaspa "kawsaymi". Ñanqa qallariymi, cheqaqa chawpimi, kawsayqa tukukuymi. Ñawpaq pasoswan pichasqa kanchik chayqa, ñanpim kashanchik, chaymi ch'aninchasqakunapa puriynin.

Ichaga runakunapa ñanninqa llihipiq k'anchay hina, aswan-aswanraqmi k'anchan hunt'asqa p'unchawkama. Proverbios 4:18.

Iskay kaq ñanmi chanin kaypa rikurichisqan, paypa cheqaq kayninwan hunt'asqa, imaraykuchus Paypa Siminqa cheqaq kaymi.

Qan sut'ichiykikik qampa chiqninqa nisqawan: qampa simiykiqa chiqaqmi. Juan 17:17.

Qawchasqa kaqkunaqa huk ñiqin patawanmi rikuchisqa kanku, santuyaqchasqa kaqkunaqa iskay ñiqin patawanmi rikuchisqa kanku. Ñawpaq iskay patakunaqa qawchasqa, santuyaqchasqa kaqkunata wakichin huch'uychayman yaykunankupaq, wiñay kawsayta chaskinankupaqpas. Jesusqa ñanmi, cheqaq kaymi, kawsaymi.

"Ukhu chiqap allin kayqa, hawaman allin kaywanmi rikuchisqa kachkan. Ukhu chiqap allin kaqqa manam sunqu rumi, mana kuyapayakuqchu kanman, aswanpas p'unchaw p'unchawmi Cristo-pa rikchayninman wiñan, kallpamanta kallpaman riq. Cheqaq kaywan santuyaqchasqa kaqqa kikinta kamachikuq kanqa, hinallataq Cristo-pa sarunanpi qatipanqa, khuyapayakuy atipaynin k'anchayman tukukapunankama. Chay allin kay, maywanpas justifica-sqa kayku, yupasqa qowasqa kachkan; chay allin kay, maywanpas santuyachisqa kayku, ukhuman churapusqa qowasqa kachkan. Ñawpaq kaqqa hanaq pachapaq sut'inchasqa derecho-ninchikmi; iskayñiqin kaqqa hanaq pacha-man yaykunapaq allin wakichisqa kasqanchikmi." Review and Herald, June 4, 1895.

Juanpa evangeliompi chunka tawa kaqmanta chunka qanchis kaq kamachikuykunaqa kutin-kutinmi rimarin Cristo paykunata saqispa Taytanman rinanrayku discipulokunapa imayna kutichikuyninkumanta. Kutimunayta prometen, hinaspataq payqa yacharqanmi, (discipulokuna mana yachaqtin), utqayman hamuq sasachakuymi sinchi llakikuyta paqarichinqa nispa. Chay tawa kapitulokuna ukhupin awasqa hina kachkan Santo Espíritu "Consolador" sutiuyuk kasqanmanta reqsichiywan sut'inchaywan. Santo Espírituqa Juanpa evangeliompi tawa kuti "Consolador" nisqa sutichasqa kachkan, huk kutiñataq primera de Juanpi, ichaga chaypiqa simi "abogado" hina tikrasqa kachkan. Chay simiqa Manam Mayqen Nuevo Testamento nisqapi huk lawpi tarikunchu.

Ñawpa Testamentopi kachkan huk hebreo simi, chayta "sonqochaq" nispa tikrasqanku Eclesiastés tawa capítulo, huk versículopi, hinaspa Lamentaciones huk capítulo, isqonniyoq chhika suqtayoq versículokunapi. Chay kimsa willakuykuna llapankutaq reqsichin, ñakariqkunaqa Diospa llaqtanta ñak'arichisqanku, paykunataq manam kanchu huk sonqochanapaq, llakiypi hinaspa suyñu chinkasqapi tarikusqankupi yanapananpaq.

Santo Espírituqa “Consolador” nisqa hina reqsichisqa kasqanqa chay pasajepi churakusun, maypichus Jesúsqa discípolonkuna-ta allichaspa wakichiyta maskhashan, unas horallaña qhipapi kaq hatun llakikuypaq. Chay contexto ukhupi payqa kallpanchan, paypa mana kayninpipas Santo Espírituqa kanqa paykunaman sonqochayta qunampaq. Santo Espíritu-ta Consolador nisqa contexto ukhupi reqsichispa, Jesúsqa sut’inchán ima ruwaykuna kasqanta chay Consoladorpa ruwasqan hunt’achinanpaq.

Jesúsqa kutimpa lloqsisqanman hinaspa kutimunqanman kuti-kuti rimarisqankunaqa, chay yuyaymi kay pasajepa hatun asuntun hina, ñawpaq tema kasqanta sut’inchán.

Juan 14:2–4, 18, 19, 28; 16:5–7, 10, 28; 17:11–13 nisqakunaqa chunka sipaskunapa yachachiy willakuypi suyay unay tiempota chiqanmanta rimanku. Ñawpaq nisqa qillqakunawan kуска kay qatiq pasajepas tiyan, mayqinchus kutichispa nisqanwan suyay unay tiempota sinchita reqsichin, imaraykuchus “Señorqa mana hatun importanciayuq mana kaq imakunataqa kutin-kutinchi rimarin.”

Huk pisi tiempollañam, manaña rikusunkichikchu; hinaspataq, huk pisi tiempollañam, rikusunkichiktaqmi, Taytaman risqayrayku, nispa. Chaymi wakin disipulonkuna paykuna pura nirqaku: ¿Imataq kayqa, ñuqanchikman nisqan, “Huk pisi tiempollañam, manaña rikusunkichikchu; hinaspataq, huk pisi tiempollañam, rikusunkichiktaqmi”? hinallataq, “Taytaman risqayrayku”, nisqanmanta? Chayraykutaq nirqaku: ¿Imataq kay “huk pisi tiempollañam” nisqan? Mana yachaykuchu imatachus niwasqanchikta, nispa. Jesúsqa yacharqan paykuna tapuyta munasqankuta; chaymi nirqan: ¿Kaymantañachu qankuna ukhullapi tapunakuykichik, ñuqa nisqaymanta: “Huk pisi tiempollañam, manaña rikusunkichikchu; hinaspataq, huk pisi tiempollañam, rikusunkichiktaqmi”? Cheqaqtapuni, cheqaqtapuni niykichik: qankuna waqankichiktaqmi, llakikunkichiktaqmi; ichaqa kay pachapaq kusikunqami. Qankunaqa llakisqa kankichikmi, ichaqa llakiykichikqa kusikuyman tukusqañam kanqa. Warmi wachakuy nanaypi kaspaqa llakikunmi, horasnin chayamusqanrayku; ichaqa wawan wachakusqanmanta hinaqa, manañam yuyarinñachu chay nanayta, runa kay pachaman paqarisqan kusikuyrayku. Chay hinaqa, kunanqa qankunapas llakisqa kankichik; ichaqa yapamanta rikusqaykichikmi, sonqoykichik kusikunqami, chay kusikuykichiktataq manam pipas qechunkachu. Juan 16:16–22.

Yupaychiska chunka hukniyuq huk versículokuna tawa chunka tawa qillqapi pichqa chunka qanchis qillqakama reqsichinku ima pacha discípolokunaqa Cristopa kutimuyninta suyanankupaq kasqanta. Chay pachapa Cristopa wañuyninmanta qallarinan karqa, hinaspataq Taytanmanta kutimunankama sapaq rinan karqa. Paypa kutimuyninta suyanankupaq pachapa chunka virgenkunamanta parábolapi suyasqa pachatam simbolizachin. Imanatachus Lucaspa willakuyninpi Emáus discípolokunamanta rikuchin hinallataq, cruzpa llakikuyninqa proféticamente rikuchin ñawpaq llakikuy qepapi hamuq suyasqa pachapa qallariyninta.

Bibliamanta ñawpaq libropaq ñawpaq pasajenpi tarisunchis kamaq willakuyta, hinaspataq reqsisunchis hanaq pachapi kimsa personakunata. Bibliamanta qhipa libropaq ñawpaq pasajenpi tarisunchis hanaq pachapi kimsa personakunata. Tawa kapitulukuna kaypi qhawarisqanchispi tarisunchis hanaq pachapi kimsa personakunata. Kay chiqaqta reqsiyqa saqinchis Juanpa tawa

kapitunkunata churayta Génesis qillqapa huk ñiqi kapitulu, huk ñiqi versículomanta iskay ñiqi kapitulu, kimsa ñiqi versíkulokama profetapa siq'inman hinaspataq Apocalipsis qillqapa huk ñiqi kapitulu, huk ñiqi versículomanta chunka hukniyuq versíkulokama.

Kay pasajepeqa Jesúsqa Tomásman nin: huk runa Jesús-ta rikurqa chayqa Taytatapas rikunña. Chay pasajeqa hinallataq reqsichin: Cristoqa kikinpa kaynintawanmi discipulokunata sonqocharqa, ichaqa ripuqtinqa “huknin” “sonqochaqta” cachamunqa. Santo Espírituqa sonqochaqmi, ichaqa Cristopas sonqochaqmi karqa.

Sichus noqata riqsiywanki chayqa, Yayaytapas riqsiywankichikmi karqan. Kunanmantaqa payta riqsinkichikñam, hinaspataq rikunkichikñam. Felipeqa nirqan payman: Señor, Yayata qhawachiykuwayku, chayllawanmi aypanman. Jesusqa nirqan payman: Unayñachu qankunawan kashani, Felipe, hinaspataq manachu riqsiwanki? Pi qawariwan chayqa Yayatapas qawarinmi. Chhaynataq, imanasqataq ninki: “Yayata qhawachiykuwayku”? Juan 14:7–9.

Tomásqa rikuchin Adventismo ukhupi kaqkunata, hanaq pacha kimsa kaqkunapa rakinakuyninmanta testimoniota qhawariyta mana munasqankuta, chay cheqaq kayta sayachiq testimoniynkunata yapamanta yapamanta ichapas ñawinchakusqankumantaña kaspapas.

Chaytaq Taytaman mañakusqay, paytaq huknin sonqochakuqta qankunaman qosunkichik, wiñaypaq qankunawan tiyaspa kananpaq; cheqaq kaypa Espiritunta; paytaqa kay pachaga manan chaskiyta atinchu, mana rikuspam, mana reqsispam. Qankunaqa ichaqa reqsinkichikmi; imaraykuchus payqa qankunawanmi tiyashan, qankunapiñataq kanqa. Manan wakcha sonqoyoqta hina saquesqaykichichu: qankunamanmi hamusaq. Pisillatañam, hinaptin kay pachaga manaña rikuwanqachu; qankunaqa ichaqa rikuwaqkuchikmi. Kawsasqayrayku, qankunapas kawsankichiktaqmi. Juan 14:16–19.

Sichus Jesús-ta rikuchkanchik chayqa, Taytata rikuchkanchik. Jesúsqa “Kusiq sonqochiqmi”, Espíritu Santupas “huk Kusiq sonqochiqmi”. Sichus Jesús-ta rikuchkanchik chayqa, Taytata rikuchkanchik, hinallataq Kusiq sonqochiqtapas rikuchkanchik. Bibliapi “kusiq sonqochiq” simi phisqa kuti llamk'achisqa kasqanmantapacha, llapallanmi apóstol Juanpa rimayninpi tarikun. Pichqaq kaq willakuyñataq, chay simiqa “abogado” nisqaman tikrasqa kashan.

Wawaykuna huch'uykuna, kaykunatan qankunaman qillqaykichis ama huchallinaykichispaj. Ichaqa pipis huchalliptinqa, Taytawan ñawpaqpi huk amachaqniyoq kashanchis, chayqa Jesucristo cheqaq kashaqmi. 1 Juan 2:1.

Sichus pipas huchallikunqa, chanin Jesucristoqa noqanchikpaqmi kachkan huk yanapakuq. Huk yanapakuqqa huchasapapa rantinpi mañapuqmi. Pabloqa Jesuspa llamkayninta reqsichin noqanchikpa yanapakuqnin hina.

¿Pitaq huchachaqan? Cristom wañurqa; aswanqa kawsarimurqan, paymi Diospa pañan ladonpi kashan, paymi noqanchisrayku mañakushanpas. Romanos 8:34.

Jesúsqa huchasapa runapa abogadonmi, chayqa sonqochaqnin kasqantapas yaykun. Kikin capítulo-piñataq Pabluqa ñawpaqta nirqan Santo Espiritupas noqanchisrayku mañakusqanta.

Chaynamantaqa Espíritupas ñuqanchikpa pisi kallpanchikkunatapas yanapawanchikmi; imaraykuchus mana yachanchikchu imatachus mañakunanchik kasqanman hina; ichaqa Espiritu kikillanmi ñuqanchikrayku mañapayan, rimayman mana churay atik akuyninkunawan. Sonqokunata maskhaqtaq yachanmi Espirituq yuyaynin ima kasqanta, Diospa munayninman hina santo runakunapaq mañapayasqanrayku. Romanos 8:26, 27.

Jesusta hinallataq Espiritu Santupas “Consolador” nisqa kanku, chayrayku iskayninkupas noqanchisrayku mañakuyta ruwarqanku, amachaqkuna hina. Hanaq pacha kimsaq kaqkunam llapallanku rikuchisqa kanku Juanpa kay pasajenpi qhawasqanchispi; hinaspa Bibliaq ñawpaq libronpa ñawpaq testimoniowan, Bibliaq qhipa libronpa ñawpaq testimoniowan huñusqa kaspaqa, Diospaq kay kimsaq kaqkunapa masinchasqanman chaymanta llamkayninman hina k’anchayqa aswan hatunyachisqa rikurin.

“Taytaqa mana kay pachapi kaqkunawan rimay atikunmanchu. Taytaqa Dios kayninpa llapan hunt’asqa kasqanmi cuerpopi, hinaspapas mana rikuy atina wañuq runakunapa ñawinпам. Churinga Dios kayninpa llapan hunt’asqa rikuchisqa kasqanmi. Diospa siminqa paymanta ninqa: ‘Payqa Paypa kayninpa cheq p’unchaynin rikch’ayninmi.’ ‘Diosqa kay pachata hina munarqanmi sapallan paqarisqa Churinta qospa, paypi creeq mayqinpas ama chinkanapaq, aswanqa wiñay kawsayniyoq kananpaq.’ Kaypin Taytapa persona kasqan rikuchikun.”

“Cristoqa hanaq pacha-man wicharisqan qhipaman cachananta prometesqan Consoladorqa, Dios Kayninpa tukuy hunt’asqanpi Espiritu Santo-mi, sapaqnin Salvador hina Cristo-ta chaskiqkuna, paypi iñiqkunamanpas, hanaq gracia divinaq atiyinta rikuchispa. Kinsa kawsak personasmi kachkan hanaq pacha kinsantinpi. Kay kinsa atiyinkunapa sutinkunapi,—Yaya, Churi, Espiritu Santo,—kawsak iñiyiniyoq Cristo-ta chaskiqkuna bautizasqa kanku, hinaspataq kay atiyinkuna hanaq pacha kasukuyuq runakunawan yanapanqaku, Cristo-pi musuq kawsayta kawsanankupaq ch’amkachkasqankupi.”

“¿Imataq huchasapa runaqa ruwanan?—Cristopi iñiy. Payqa Cristop propiedadninmi, Diospa Churinpa yawarninwan rantisqa. Pruebakunawan, sasachakuyninkunawanpas, Salvadorqa runakunata huchapa esclavitudninmanta rantirqan. Chayqa, ¿imataq ruwananchik huchamanta qispichisqa kananchikpaq?—Señor Jesucristopi iñiyichis, huchakunata pampachaq Salvadorpi hina. Pipas huchanta willakuspa sonqonta humillakunqa, pampachayta chaskinqa. Jesusqa huchakunata pampachaq Salvadormi, hinallataq mana hukniyoq, Wiñaypaq Diospa Churinmi. Pampachasqa huchasapaqa Dioswan allinyachisqa kachkan, Jesuscristo, huchamanta Qespichiqninchik, paywan. Santidad ñanninta waqaychaspa, Diospa graciakama uyarisqa sujetonmi kachkan. Paymanmi hunt’asqa salvación, kusikuy, thak kay, hinallataq Diosmanta hamuq cheqaq yachay apamun.”

“Jesucristopa pampachaq yawarninpi iñiyimi pampachasqa kaypa takyayninmi. Cristoqa llapa huchata pichayta atin. Chay atiyllaman sapa p’unchaw llamp’u sonqowan hap’ipakuspa, runaqa k’anchay yachayta chaskinqa, kay qhepa p’unchaykunapi imachus alma-ta hucha kamachiy watasqamanta waqaychanqa chayta reqsinanpaq. Iñiywan mañakuypi, Cristota reqsisqanwan kуска, payqa kikin qespikuyninta ruwananmi.”

“Espíritu Santoqa riqsisun chaymanta llapa cheqaqman pusawanchik. Diosqa churawarqanchik Sapallan Wawannta, paypi pipas creenqa mana chinkanapaq, aswanpas wiñay kawsayniyoq kananpaq. Cristoqa huchasapapaq Salvadorninqa. Cristopa wañuyninmi huchasapata rantirpayarqan. Kayllam suyayniykuchikqa. Sichus kikillanchikta hunt’asqa entregasunchik, hinaspa Cristopa allin kayninkunata ruraypi qatiyninchik, chayqa wiñay kawsaypa premioyta chaskisunchik.”

“‘Pichus Churipi creen, Yayatapas kanmi.’ Pipas sapa kuti Yayaypi, Churipipas mana chinkaq iñiyta hap’iq, Espíritu Santotapas hap’inmi. Paymi sonqochakuqnin, hinallataq cheqaq kaymantaqa mana hayk’aqpas karunchakunchu.” Bible Training School, March 1, 1906.

Hanaq pusaqkunaq kimsa hanaq yanapaqkunaq llamkayninmanta, hinallataq paykunaq hukninwan hukninpa tupanakuyninmanta yapasqa achkiymanta aswan karuqa, chay qillqapi hanaq pusaqkunaq kimsan sut’inchasqa kasqanmi qhawaykachin kay tawa kapitulukunaqa Judá ayllumanta León kunan kichaspa rikuchishan willakuymanta tupachisqa kananpaq.

Emmausman yachaqkunapa willakuyninpi qhawarisqa testigokuna, kimsa willakuykunata reqsichin chay chakatanamanta qhipaman hamuq llakikuy pacha, suyasqa pacha ima, ñawpaq llakikuy qhipaman hamuq llakikuy pacha, suyasqa pacha ima kasqanta. Huk testigopas kanmi, Juanpa tawa kapitunkunapi rikuchisqa historiataq ñawpaq llakikuypa circunstanciankunanta rikuchisqanta sayachiq.

Runasqap allin willakuy paqariymanta, Diospa Simiypi ñawpaqta rimarisqa cheqaq kaq yachachiywan, kimsa simikunawan tukukun; chay kimsa simikuna sapankamapas qallarín cheqaq simita ruranaq kimsa qillqakunamanta hukwan, hinallataq allin ñiqipi ruwanku. Génesispi paqariy willakuy qallarín “Qallariypi” nisqa simikunawan, hinaspan tukukun kay kimsa simikunawan: “Dios kamasqa, rurashqa ima.”

Chay kimsa simikunapa ñawpaq qillqankuna huñusqa kaspanku, cheqaq kay simita ruranku. Kamasqa willakuyqa “qallariy”manta qallarín, hinaspa tukukun simbólicamente rikuchisqa simipi, Alpha hinallataq Omega sutikunata rikuchiq qillqakunawan. Chay hinallataq, Bibliapa qhipa librunpa qallariq pasajenpi Jesús iskay kuti sutichasqa kachkan Alpha hinallataq Omega hina, qallariy hinallataq tukuy, ñawpaq hinallataq qhipa hina. Chay kimsa qillqakuna, Alpha hinallataq Omega-ta rikuchiqkuna, huk testigota yapamunraq, Juanpi pasajeta Genesispa qallariyninpi profético siq’iwan hinallataq Revelacionpa qallariyninpi profético siq’iwan huñunaypaq kasqanta. Chay testimoniota reqsisqa kan Consoladorpa llamk’ayninpa nisqanpi. Consoladorpa llamk’ayninqa kimsa pata llamk’aymi, chay kikin kimsa hebreo qillqakuna rikuchisqan. Alpha hinallataq Omega-pa firmankuna saqin chay tawa kapitulukuna churayta Jesucristoq Revelacionninpa mensajenpa contexto-pi, mayqenchaq qichusqa kachkan manaraq gracia pacha wisq’akuchkaptin.

Qanchis truenuykuna tawa chiqaq markakunata (pachapi puntokunata) hinaspa kimsa chiqaq pachakuna p’unchaykunata niyanku, chaykunaqa qallarín huk angilpa uraykuy ninamanta, paypa hatun k’anchayninwan kay pachata achikyarichinanpaq. Chay markaqa huk pacha punto karqan. Iskay ñiqin marka (pachapi punto) ñawpaq llakikuy pantaymi, chaymi yaykuchin suyay unay

pacha tiempoman. Chay suyay unay pachaqa pusan kimsa ñiqin markakama (pachapi puntokama), maypichus huk cheqa yachachiy kichasqa kan, chaymantaq huk kuyuy paqarin. Chay kuyuyqa tukukun tawa ñiqin markapi (pachapi punto), taripaynin hina rikuchisqa. Chay tawa markakuna hinaspa kimsa pachakuna sapa huknin truenuyta rikuchinku, llapallanku kуска qanchis truenuykunata hunt'achispa. Hinallataq tawa-kimsa huñuyta rikuchinku.

Ñawpaq qillqasqakunapi reqsichirqanchikmi paqarin ñawpaq yachaypi qanchis iglesiakunamanta, qanchis sellokunamanta, qanchis trompetakunamantawan “tawa-kimsa huñuyta” reqsichisqanta. Ñawpaq tawa iglesiakuna, sellokuna, trompetakunapas qhipa kimsa iglesiakunamanta, sellokunamanta, trompetakunamantawan sapaqchasqa kanku. Qanchis illapakuna tawa ñankunapa señalkunata rikuchinku, ichaqa chay tawa señalkunapi kimsa pacha tiempokunam kachkan. “Tawa” hinallataq “kimsa” nisqa divino huñuyqa Apocalipsis qillqapi kimsan testigokunapi (iglesiakuna, sellokuna, trompetakuna) sayachisqa kashan, chay testigokunataq Apocalipsis qillqapa qanchis illapakunapi “tawa-kimsa” huñuyta chiqap kasqanta testificanku.

Chayqaqa, qanchis illapakunawan rikuchisqa historiapa siq'in ukhunki huk pakasqa, sapaqchasqa profeciapa siq'inmi kachkan; chayqa kimsa waymarkakunayuqmi, qanchis illapakunamanta rikuchisqa unanchamanta sut'inchasqa t'aqasqa. Chayrayku, kunan kicharisqa kachkan chay pakasqa historiatawan qanchis illapakuna profeciapimay t'inkisqanta yuyarispaqa, tarisunmi qanchis illapakuna tawa waymarkakunata (pachapi puntokunata) rikuchisqanta, hinaspa pakasqa historiataq kimsa waymarkakunata (pachapi puntokunata) rikuchisqanta. Iglesiakunaman, sellokunaman, trompetakunaman, illapakunaman hina, chay pakasqa historiataq kimsa waymarkakunatan rikuchin, chaykunapa qanchis illapakunapa tawa waymarkakunawanmi t'inkisqa kachkan. Chay pakasqa historiataq kimsa-tawa huñuytapasmi charin.

Pakanchasqañam qanchis illapa qapariykunapi pakasqa historiapi, kimsa sut'i rakiy markakuna kanku, sapa hukninpas huk “pacha punku” kasper; chay kimsamanta ñawpaq kaqwan qhepa kaqwanmi huk llakikuy-manay chinkasqa suyay tinkuchkanku. Huk sut'i “pacha unay” kan ñawpaq kaq markawan iskay kaq markawan chawpipi; chaymantapas huk sut'i “pacha unay” kan iskay kaq markawan kimsa kaq pacha punkukunawan chawpipi. “Llakikuy-manay” nisqa simiqa mana haykuy tinkusqa pacha yuyaymanta wiñarisqa, chay simipa sut'inchayninpiqa huk pacha punkup sapaqchasqa kallpachayninta apamun. Chawpi tutaqa hinallataq huk sut'i pacha kasqa. Chay pakasqa historiaqa kimsa pacha punkukunawan rikuchisqa, iskay pacha unaykunawan rakisqa: suyasqa unay pacha hinallataq qanchis kaq killa kuyuy.

Pakaska willakuy ñanpaq ñawpaq nishqan señalmanta rikuchin huk llakikuyta, qhipa nishqan señalpas chayllata rikuchin huk llakikuyta. Chayrayku, ñawpaq llakikuymanta qallarispa qhipa llakikuykama, pakasqa willakuy ñanmi kachkan, mayqinchus llapa reformapa ñankunahin kikin kimsa puriykunata charin. Chaypas Alpha Omegaq unanchantam apamun, imaraykuchus “cheqaq kay” nisqata ruraq kimsa qillqakuna tupanku chay kimsa señalkunawan, mayqinkunachus huk llakikuywan qallarín hinaspa huk llakikuywan tukukun. Chay pakasqa willakuy ñan qanchis trueno ukunpi kaqmi cheqaq kayqa, mayqintachus Judá ayllumanta León kunan kichaspa rikuchishan.

Juanpi ñawpaq qillqapi kay pasajeta rikusqanchikqa ñawpaq kapítulopi qallarichisqa kachkan qhepa mikhunawan, chaypi sut'inchaspa kay tawa kapítulokunapa willakuyninqa mikhunapaq kasqanta. Chay tawa kapítulokuna tukukunku Getsemaníman puriywan. Willakuyqa ruwakuchkan mikhuymanta pacha cruzpa sasachakuynin qallarinkama puriy. Proféticamente, chay tawa kapítulokunapa contexto-ninqa taripanakuyman ñawpaqta mikhunapaq qhepa willakuyta sut'inchkan. Chay willakuymi, taripanakuy wichq'anankama pusaspa, Apocalipsis libropi kichasqa rikuchisqa kachkan, taripanakuy wichq'akunankama chaylla ñawpaqta.

Yachachikunaqa Jesuswan kуска kachkanku profetiku historiapi chay puntoyman chayasqapi, maypim qepakuy pacha willasqa kachkan. Millerita historiapi Señorqa makinmanta anchurqan Chawpi Tuta Waqyay willaypa yuyaychasqan paqarichinapaq; ichaqa chay yachaymi Samuel Snowpa willayninta paqarichirqan, chaymi hinallataq Milleritakunaman willarqan chunka sipaskunapa qepakuy pachanpi kasqankuta. Yachachikunaqa chayraqmi Qhipa Mikhuyninta mikhurqaku, hinaspa chay willayta allinta unquchkaspa Cristoqa qepakuy pachata sut'incharqan Juampa tawa capitulonkunapi.

Samuel Snowpa yuyaychasqanqa qillqasqa artikulokunapa qatipa hina qillqayta atinmi, chaykunam qhipaman wiñarista tukupaq hamuq yachayta rikhuchirqan, chaymi “Midnight Cry” willakuy nisqapi sut'inchasqa kasharqan. Willakuynin wiñarishaqtinpas, chay willakuytaqa achka camp meeting nisqa tantanakuykunapim rikuchirqan. Camp meeting nisqa tantanakuykunaman pusaspa hamuq artikulokunapa qatinqa, tukukuyninpi Exeter camp meeting nisqa tantanakuymanmi chayarqan, chaymi suqta p'unchaw unayniyoq karqan. Profetap hinaqa, “Midnight Cry” willakuypa yachayninqa pisi-pisimanta huk tiempopa unayniyninpi wiñarista sut'inchakun. Juanpa tawa kapituluqninkunaqa chay profetap historiapi kasqankum, maypichus chay willakuyqa wiñarichkasqa.

Juanpa qillqasqan tawa kapitukunapi Espíritu Santopa llamkaynin kimsa patapi sut'ichisqa kachkan: huchamanta yuyaychasqan, aswan chiqap kaymanta, hinaspa taripayninmanta. Kay kimsa pataqa qanchis illapakunapi pakasqa historiapi kimsa ñanriqsichikunallataqmi kanku.

Ichaqaqa qankunata nisqayki: ñuqa ripunayqa qankunapaq allinmi. Mana riptíyqa, Sonqochaqa mana qankunaman hamunqachu; ichaqa riptíyqa, payta qankunaman kachamusqayki. Pay hamuspanmi kay pachata huchamanta, chanin kaymanta, hinaspa taripanasqamanta huchachinqa: huchamantaqa, mana ñoqapi creenku chayrayku; chanin kaymantaqa, Taytayman riptíy, hinaspa manaña rikuwankichischu chayrayku; taripanasqamantaqa, kay pachapa kamachiqninña taripasqa kasqanrayku. Asta kunanpas achka imakunatan qankunata niyta munani, ichaqa kunanqa manaraq apayta atinkichischu. Ichaqa pay, cheqaq kaypa Espiritun, hamuqtinmi, llapa cheqaq kayman pusasunkichis; payqa mana pay kikinmantachu rimanqa, aswanpas imatachus uyarinqa, chaytatan rimanqa; hinaspa hamuq imakunatapas qankunaman willasunkichis. Paymi ñoqata hatunchanqa; imaraykuchus ñoqamanta hap'ispa, chaytatan qankunaman rikuchisunkichis. Juan 16:7–14.

Millerita historiapiqa, Jesús manam kutimurarqachu tarya pacha tukuchinampaq Chawpi Tuta Qapariypi. Payqa makinmanta qichurqan, hinaspataq Espíritu Santota jich'arirqan icha kacharqan. Espíritu Santoqa, Consolador hina rikuchisqa, hamurqan chay llakisqa qhipariyta

chinkachinampaq. Payqa hamurqan akllasqa runakunaman sonqochayta qunampaq, ichaqa pantasqa willakuy mana hunt'asqanrayku musphachisqa kasqankurayku.

Ñawpaqpiña rikuchirqanchikña apostol Juan-ta, Ezequiel-ta, Jeremias-tawan ichaqa llapankupas uyarichisqa kanku simipi misk'iq miel hina kashaq uchuy libru mikhusqankuwan. Chay kimsa profetakuna ukhupi huk munasqa t'aqaymi kan, aswan achka kuti mana reparasqachu.

Ezequielqa hap'ichisqa kan chay pisi libritota mikhuqkunata rikuchinapaq, hinaspa Diospa apostata iglesianman apananpaq huk willakuy qosqa kananpaq. Ezequielqa rikuchin chay mikhusqa libroqa chaymanta ruwasqa kananpaq llamk'ayta reqsichisqanta. Payqa Diospa ñawpaq akllasqa llaqtanman qosqa willakuyta rikuchin. Paypa willakuyninmi Diospa ñawpaq akllasqa llaqtanta q'ipikunaman huñun, ninaqpaq churasqa kanankupaq. Juampa tawa kapitukunapin Jesusqa Ezequielpa llamk'ayninpa imamanta kasqanta reqsichin.

Yuyarinkichik ñuqqa nisqayta: “Sirvienteqa manan aswan hatunchochu señorninmanta. Sichus ñuqata qatikachawarqankuqa, qankunatapas qatikachankuchikmi; sichus ñuqaq simiyta waqaycharqankuqa, qankunapa simiykichiktapas waqaychankuchikmi. Ichaqa tukuy kaykunataqa sutiyraykum qankunaman ruwasunkichik, cachamuwaqniyta mana reqsisqankurayku. Mana hamuspa paykunaman rimapayasqayqa mana huchayuqchu kanman karqa; kunanqa ichaqa huchankupaqqa manan ima pakakuyñinkupas kanchu. Pipas cheqniwaqqa Taytaytapas cheqninmi. Paykunapura mana pipas ruwasqan ruwaykunata mana paykunapi ruwasqayqa, mana huchayuqchu kanman karqaku; kunanqa ichaqa rikuspankupas cheqnirqankun ñuqatapas Taytaytapas. Ichaqa kayqa pasakun, kamachisqankupi qelqasqa simi huntakunampaq: ‘Mana ima raykupas cheqniwarqanku.’ Ichaqa Sonqochaqeqqa hamuptin, Taytamantapacha qankunaman kachamusqay, cheqaq kay Espíritu, Taytamanta llusqsimuq, paymi ñuqamanta testificanqa.” Juan 15:20–26.

Ezequielpa llamkaynin, liwruyta mikusqanwan qallarisqa, huk willakuyta qhawachin, chayta mana chaskisqanku; ichaqa chay mana chaskiyqa rikuchin Diosta cheqniskankuta hinaspa llapan probacionninkuq tiemponta hunt'asqankuta.

Hinaspataqmi, Runa Churi, kachamuyki Israelpa wawanman, huk hatariq nacionman, paykunaqa contraypi hatarirqanku; paykunapas, taytankunapas, huchallikurqanku contraypi, kay p'unchaykama. Paykunaqa sinch'i uyaq wawakuna, rumi sonqoyuqmi. Chayrayku kachamuyki paykunaman; ninki paykunataq: Kayhinan nin Señor Dios. Paykunataq, uyarisqankuchu mana uyarisqankuchu, saqerqankuchu mana saqerqankuchu, (imaraykuchus hatariq wasim kanku,) chaywanpas yachankaqmi paykuna ukhupi huk profeta kasqanta. Ezequiel 2:3–5.

Ezequielpa rurasqanqa ñawpaq kovenantopi llaqtapa contranpi huk testigo hina karqan, imaynan Cristopis sut'inchasqa judíokunawan karqan chayhina; chayrayku Ezequielpa willakuyninqa qhipa waqyay-willakuymín, ñawpaq kovenantopi llaqtata tares hina huñusqa q'ipiman wataykuspa, chinkachiy ninaman rinapaq kamasqa.

“Chaymantam rikurirqani kimsa kaq angelta. Ñuqawan puriq angelninmi nirqa:
‘Manchakuypaqmi paypa ruwasqanqa. Hatun mancharikuypaqmi paypa kachayninqa. Paymi

chay angel, trigota cizañamanta akllananpaq, hinaspa trigota hanaq pacha qollqay wasiman waqaychananpaq unanchanan, icha watananpaq. Kaykunaqa llapan yuyayta, llapan sonqochakuyta hap'ipakunanmi.” Early Writings, 118.

Uchuy libru mikhuyninwan rikuchisqa llamk'ayqa qallarín hatun atiyiniyuq angel makimpi huch'uy libruwan uraykamusqanpi. Ñawpaq angelpa willakuy historiapi chayqa pasakurqan 11 ñiqin agosto killapi, 1840 watapi; kinsa kaq angelpa historiapi pasakurqan 11 ñiqin setiembre killapi, 2001 watapi. Iskayniyuq chay p'unchaykunaqa sapaqninmantam hunt'akusqakuna kayku, iskay kaq ay! nisqawan chaskisqa Islamwan, utaq kinsa kaq ay! nisqawan chaskisqa Islamwan tupaq profeciakunamanta, sapaqninman hina. Chayraykun Isaías, iskay chunka iskayniyuq kaq qhelqepin, Filadelfiapi kaqkunapa Laodiceapi kaqkunapawan rikuy pampa ukupi sasachakuyninta sut'inchaspa, reqsichin Laodiceapi kaqkunaqa —1840 watapi protestantismopi akllasqa llaqtakuna kasqankumanta, 2001 watapitaq adventismopi akllasqa llaqtakuna kasqankumanta— “flechawan maqaqkunawan watasqa” kasqankuta. Bibliapi profeciakunapi flechawan maqaqkunaqa Islammi kanku; Islammanta rikuyqa 1840 watapi hinallataq 2001 watapipas hunt'akusqanpim, ñawpaq akllasqa llaqtakunaqa Islammanta profeciataqa mana chaskirqankuchu, Ezequielwan rikuchisqakuna imayna qhawachisqankuta hina. Chaypin, chay pachallapin, cizaña hina watasqa karqanku. Ezequielpa llamk'ayninqa karqan “huchankuta” pakasqa “llaqt'ata” qichuy, chaytaq Jesusqa Diospa contranpi cheqnikiy hinam rikuchin.

Rikch'akuq qhaway pampaqqamanta. ¿Imataq kunan qanta nanachisunki, llapallan wasi patakunaman wichariq risqaykirayku? Qam, ch'aqwaywan hunt'a llaqta, qayna-tumpa llaqta, kusiqa llaqta: wañusqaykikunaqa manam espadawan wañuchisqachu, nitaq maqanakuypi wañusqachu. Llapa kamachiqnikiy kunka kuskaykusqaku, flechawan kachaqkunawan watasqa kanku; llapa tarisqa qampi kaqkunaqa kuskay watasqa kanku, karumanta ayqekusqakuna. Isaías 22:1–3.

Diosqa karqan chay wayna wamrawan [Ismaelwan]; payqa wiñarqan, chunlla pampapin tiyarqan, hinaspan flechawan maqaq runa tukurqan. Génesis 21:20.

Maypichus mana rikch'aynin kanchu, chaypi runakuna chinkarinku; ichaqa leyta waqaychaqqa kusiqaqanmi. Proverbios 29:18.

Jeremíasqa rikuchin chaykunata, pichqakunaqa liwruyta mikhurqanku sinchi angel uraykamuspa, paypa k'anchayninwan kay pachata lliphichinanpaq; ichaqa 1843 watapi mana hunt'asqa willakusqan llakikuyta mallirqanku. Jeremíasqa proféticamente yuyarin Dios llullakusqanchu nispa. Chay rimariyqa Jeremíasta Habacuc iskaywan tinkuchin.

Rikch'akuyniypi sayasaq, torre patapipas churakusaq, qhawasaq ima nisqanta noqaman, hinallataq imata kutichisaq huchachawasqankama. Chaymi Señor kutichiwaraq, nispa: Qillqay rikch'ayninta, sut'itaq qillqay tablaskunapi, ñawirisqan runaq usqhaylla phawayta atinampaq. Rikch'ayqa churasqa p'unchaypaqraqmi kachkan, ichaqa tukukuyninpi rimanqa, manataq llullakunqachu. Qhipayayta rikurqanki chayqa, suyay payta; cheqaqtapuni hamunqa, manataq qhipanqachu. Qhawariy, hatunchakusqa almanqa manam cheqanchu paypi; ichaqa cheqaq runaqa iñiyinwanmi kawsanqa. Habakkuk 2:1–4.

Juanqa apakusqa karqan mishki kayta chaymanta hayaq llakikuyta malliqkunata unanchananpaq, 1840 watapi agosto killapa 11 p'unchawninmanta 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchawninkama tukuy historianta rikuchispa.

Hinaptin angelmanman rirqani, nispa: “Qoway huch'uy qillqata” nispa. Paytaq niwarqan: “Jap'iy, hinaspa mikhuy tukuyta; wichqaykitaqa hayaqta rurankqa, ichaqa simiykipiqa mishki kachun imayna misk'i hina” nispa. Hinaspan angelpa makinmanta huch'uy qillqata jap'irqani, hinaspa mikhurqani; simiypiqqa misk'i hina mishki karqan; mikhusqaymanta qhepamanmi wichqayqa hayaq rikurirqan. Apocalipsis 10:9, 10.

Ezequielqa rikuchin ñawpaq akllasqa llaqta runakunata wichq'anapaq profetay willakuyta qhawarichiy llamk'anata, chayta qallarisqa kachqa ángel uraykamusqanpi 11 agosto 1840 watapi, hinallataq 11 septiembre 2001 watapi.

Qanri, runa churiy, uyariy imatachus ñoqaqa nisqayta qampaq; ama qamqa sayna hatariqchu kay hatariq wasi hina: simiykita kichariy, hinaspa mikuy imatachus qosqayki. Hinaqtin qhawarirqani, hinaspa qhawariy, huk maki kachamusqa karqan ñoqaman; chaypitaq huk qillqasqa rulu kachkan. Paytaq ñawpaqniyman mast'arirqan; ukhunpipas hawanpipas qillqasqa karqan: chaypitaq qillqasqa karqan waqaychasqakuna, llakikuy, hinaspa ay. Aswanpas niwarqan, Runa churiy, tariysqaykita mikuy; kay ruluta mikuy, hinaspa riy Israelpa wasinman rimamuy. Chaymi simiyta kicharirqani, paytaq chay ruluta mikhuchiruwani. Hinaspa niwarqan, Runa churiy, wiksaykita mikhuq kay, hinaspa sonqoyki ukhunta hunt'achiy kay ruluwan qosqaykiwan. Chaymantataq mikhurqani; simiypitaq misk'i hina karqan mishk'i kasqanrayku. Ezequiel 2:8–3:3.

Jeremíasqa rikuchin 1840 wata, agosto killapa 11 p'unchawmanta hasta Chawpi Tuta Qapariy manaraq hamunankama historiata.

Simi rimasqaykikuna tariykurqan, chaykunatataq mikurqani; simiykitaq sonqoypaq kusikuywan ancha kusikuy karqan: sutyikitaqmi aparini, ay Apu Dios, tukuy atiyiniyuq soldadokunapa Diosnin. Mana tiyarqanichu asikuywan pukaqkuna tantanakusqanpi, nitaq kusirqanichu; sapallaymi tiyarqani makiykirayku, phiñakuyniykiwan hunt'asqa kasqayrayku. Imanasqataq nanaynīy mana tukukuq, ch'akiyta mana munaspa mana hampikuy atiq kan? ¿Qamchu ñuqapaq llullaq hina kanayki, pisi pisi chinka yakukuna hina? Chayrayku kayhinata nin Apu: Sichus kutirimunki, chayqa kutichisqayki, ñawpaqniypi sayanaykipaq; aswan chanin kaqta mana allin kaqmanta t'aqanki chayqa, simiy hina kanki: paykuna qamman kutirimuchunku; qamqa ama paykunaman kutiriychu. Ñuqataq kay llaqtapaq bronce manta perqasqa sinchi pirqata hina rurasqayki; paykunaqa qamwan maqanakunqaku, ichaqa manam atipanqakuchu; ñuqam qamwan kashani salvaykusunaykipaq, hinaspa qispichisunaykipaq, nispa Apu. Ñuqataq qispichisqayki mana allin runakunapa makinmanta, hinaspa rantisqayki manchachikuqkunapa makinmanta. Jeremías 15:16–21.

Jeremíasqa rikch'achin ñawpaq pacha kawsayniykuta hinallataq willakuyta rikuchin. Kunan pacha willakuyqa Chisi waqyakuy willakuymi, chayqa sapa kuti aswan sut'inchasqa rurasqa kachkan, Diospa llaqtan Jeremíaswan rikuchisqa kashaqtin “phiñakuyni” “hunt'asqa” ñañaqa, paykuna yuyarisqankurayku paykupa “nanaynin” “wiñaypaq” kananta, “k'irinqankutaq mana hampiy atina”

kasqanta, huk k'iri mana hayk'aqpas allinyachisqa kananpaq. Paykunaqa "asikuqkunapa huñunakuyninmanta" t'aqasqañam kanku. Manamña "kusikunkuñachu" ñawpaqta librota mikhuqtinku, chaymi paykupa "sonqonpa kusikuynin" karqan.

Ichaqa hina kaqla kasqankupaqpas yuyaychay kachkan. "Sichus kutimunki" hinallataq "sichus allinta qamqa mana allinmanta t'aqanki" chayqa Diosqa paykunaman kutimunqa. Hebreo simipi "kutichisqayki" nisqa kay pasajepi nin: Diosqa paykunaman kutimunqa, paykuna Payman kutimuptinku.

Chaymi, chayrayku, Diosman. Supayta sayachiychik, payqa qankunamanta ayqekunqa. Diosman qayllaykuychik, paypas qankunaman qayllayamunqa. Makiykichikta mayllakuychik, huchasapak runakuna; sonqoykichiktapas chuyanchaychik, iskay yuyayniyoqkuna. Llakikuychik, waqaychik, hinaspa qapariywan waqaychik: asikuykichikqa llakiyman tukuchisqa kachun, kusikuykichikpas llaquyman. Señorpa ñawpaqninpi humillakuychik, hinaspa payqa oqarisunkichik. Santiago 4:7-10.

Sichus Diosman qayllaykunku chayqa, Paypas paykunaman qayllaykunqa. Sichus kaykunata ruwankuman chayqa, hinaspa Señorpa ñawpaqenpi "sayankuman" hinaspa Diospa "simin" kanqaku. Astawanraqmi Jeremíasman (noqanchisman) yachachin, llaqtanta "sinch'i bronce manta perqawan muyusqa" ruwaspa "mana allinkunapaq", chaymanta qhepaman "manchay runakuna" Jeremiasta rikch'achisqakunapaq maqanakuyta apamunqaku. "Mana allinkunaqa" Danielpa rikch'ayninmi Mateopa pantaq vírgenes nisqankunamanta. "Manchay runakunaqa" kunan pacha Babiloniapa kimsa-hukllachasqa huñuyninta rikch'an, domingo kamachiy sasachakuy pachapi.

Kimsa profetakunapa testimoniokunapas llaqankunaqa chaylla historiata rimanku, ichaqa chaylla historiapa kimsa sapa rikchayninkunata rimanku. Jeremíasqa chay ñawpaq kaq llakikuy mana allin tukusqanta muspachkankuña runakunata reqsichin, ichaqa manaraq Chaupi Tuta Qapariypa señalninkama chayasqankuchu. Kaypi kashanchik 18 de julio de 2020 p'unchawmanta. Tapukuyninqa kaymi: ¿kutirimusunchikchu? Sichus kutirimusun, Señorpaqmi "rimarisunchik" chay pachallapi Estados Unidosqa dragón hina "riman" chaykama.

Jeremías rikuchisqan historiaqa ñuqanchikpa kunan pacha historianmi, hinaspataq qanchis trueno ukhupi kinsa pakasqa señalkuna rikuchisqan historianmi. Chaymantapas, Juanpi pasajepas profeticallachasqa historia kikinmi, imaraykuchus Juanpi tawa capitulokunapa aswan hatun énfasisninqa Santo Espíritu rurasqanmanta, Jeremiasta sonqochaspa, payqa tapukusqanrayku: llullakusqachu ñirqani, hinaspataq sumaq misk'i mallisqa mensajepas cheqaqtapuni pantaq unu hina kasqachu.

Chaymiamanta Jeremías sutiyoqqa rikuchin 11 septiembre 2001 p'unchawmanta qallarispa 18 julio 2020 p'unchamankama historia-ta, chay p'unchawpi suyay unay tiempupas qallarikurqan, qhepanta kinsa chunka hukniyoq p'unchawkuna simbólicota rikuchisqan hina. "Simbólico" nispa rimashaspayqa mana tiempo willakuyta predicciónnintachu niyani. Niyashaninqa 18 julio 2020 p'unchawmi iskay testigokuna, Bibliawan Profeciapa Espíritu-ninpas, wañuchisqa karqanku, hinaspataq wañusqa cuerponkuna callepi saquesqa karqanku kinsa chunka hukniyoq p'unchawkama, Apocalipsis chunka hukniyoqpi nisqanman hina.

Hukmantataqmi atiyta qowasaq iskay testigoykunaman, paykunataq waranqa iskay pachak kimsa chunka p'unchawkuna willakuya ruwanqaku llañu llikllawan p'achallsqa. Kaykunaqa iskay olivo sach'akunami, hinallataq iskay k'anchachikunam allpa Diospa ñawpaqninpi sayashaqkuna. Sichus pipas paykunata dañayta munanman chayqa, ninam siminkumanta llusqsimun, awqankunataq mikhupun; hinallataq sichus pipas paykunata dañayta munanman chayqa, chay hinallatam wañuchisqa kanan. Kaykunaqa atiyiniyoqmi hanaq pachatay wisq'anankupaq, ama para paranampaq profeciankupaq p'unchawkunapi; yakukunapa hawanpipas atiyiniyoqmi yawarman tukuchinankupaq, hinallataq allpata tukuy onqoywan maqanankupaq, hayk'a kuti munasqankuman hina. Testimoniota tukuchiqtinkutaq, ukhu usq'umanta wiharimuq bestiam paykunawan maqanakunqa, atiparunqataq, wañuchinqataq. Wañusqa cuerponkutaq hatun llaqtapa callenpin sirinqaku, mayqenchus espiritualmente Sodomapas Egiptupas sutichasqa, maypichus Señorniykupas chakatasqa karqa. Runakunamanta, ayllukunamanta, simikunamanta, nacionkunamantawan runakunaqa kimsa p'unchaw kуска wañusqa cuerponkuta qhawankaku, manataq saqinqakuchu wañusqa cuerponkuta sepulturaman churayta. Allpapi tiyaqkunataq paykunamanta kusikunqaku, raymichakunqaku, hukninmanta hukninman regalokunatapapachinqaku; imaraykuchus kay iskay profetakuna allpapi tiyaqkunata ñak'arichirqaku. Apocalipsis 11:3–10.

Jeremiaspa kasqanwan rikuchisqan testigokunaqa llakikuy qhipamanmi churasqa kachkan, ichaqa Chawpi Tuta Qapariy manaraq hamusqanmanta ñawpaqta. Jeremiasqa kutirimunan karqa, chaymantaq Chawpi Tuta Qapariy willakuypa simin kananpaq. Kayqa kunan p'unchawkunapi ñuqanchikpa kasqanchikmi. Chay hinallataqmi Juanpa chusku kapitulukunanpi qhawarisqanchikpa historianku kachkan, hinallataqmi qanchis truenuykunapi pakasqa historiapa unanchasqan historia.

Sichus “Consolador” nisqawan t'inkisqa k'anchayta Juanpa tawa capítulo willakuyninpi yuyarispa qhawarisunchik chayqa, ancha achka willakuqmi kan, kay willakuyqa 18 julio 2020 p'unchawmanta, llakikuywan suyasqa unay tiempomanta, kichasqa “Qusqi Chawpi Waqyay” willakuymanta, hinallataq domingo kamachiypa hamuq taripaymanta kasqanta reqsinanchikpaq. Chay capítulosqa pakasqa historiapa profético estructuranin patapi sayachkanku.

Sichus ñuqanchik Diospa simin hina kayta munaspa, manaraq chayamunanpaq kay hatun sasachakuypi, kunan llamk'ananchikqa “chanin kaqta mana allin kaqmanta hurquy” kananm; ichaqa Santiagoqa chay kikin llamk'ayta reqsichispa nin: “maikikichita mayllakuychis, huchasapakuna; sonqoykichistataq ch'uyaqchaychis, iskayrayay yuyayniyuqkuna. Llakikuychis, waqaychis, waqlliychis; asiykichisqa llakiyman tukuchun, kusikuykichistaq llasayman. Señorpa ñawpaqenpi uraychakuychis, paytaq hoqarisunkichis” qayna p'unchaykunapi unancha hina.

Payqaqkunapaq huk unanchaqa sayarichinqa, Israelpa qarqusqankunata huñunqa, hinaspa Judápa chinkachisqa masinkunata kay pachapa tawa k'uchunkunamanta tantachinqa. Isaías 11:12.

Kay qati tawa kapitulukunamanta yuyaychakusqanchista qhipa qillqapi tukuchisunchik.